

Doporučení laboratorní sekce České hematologické společnosti ČLS JEP

Kritické hodnoty základních hematologických vyšetření a jejich telefonické hlášení

Zpracoval: Šigutová P., *D. Mikulenková*

Recenzent: Členové LS ČHS JEP

Schváleno Laboratorní sekcí ČHS ČLS JEP: 18.12.2017

Schváleno výborem ČHS ČLS JEP: 19.2.2018

Verze: 1, *revize 2*

Platnost od: 27.10.2025

Přechodné období (platí i nahrazovaný dokument) do: 27.1.2026

Poznámky: *Změny jsou oproti předešlému dokumentu vyznačené modrou kurzívou.*

Doporučení laboratorní sekce České hematologické společnosti ČLS JEP

Termín „kritický/varovný interval“ je podle bodu 3.2 normy ČSN EN ISO 15189 v platném znění interval výsledků laboratorního vyšetření mající za následek varování o kritické hodnotě zkoušky, která signalizuje bezprostřední riziko poškození nebo smrt pacienta.

Následující seznam předkládá doporučené varovné (kritické) hodnoty v hematologii pro pacienty všech věkových kategorií.

Metoda	Dolní mez	Horní mez
Leukocyty [$\times 10^9/L$]	≤ 1 neutrofily $\leq 0,5$	≥ 30 (od 6 měsíců věku), ≥ 50 (0-6 měsíce věku)
Hemoglobin [g/L]	≤ 60	≥ 200 (od 1 měsíce věku), ≥ 270 (0-30 dní věku)
Trombocyty [$\times 10^9/L$]	≤ 20	$\geq 1\,000$
APTT-R bez údajů o léčbě heparinem	klinicky nevýznamná	$\geq 2,0$
Protrombinový test R (PT-R)	klinicky nevýznamná	$\geq 2,0$
Protrombinový test INR při léčbě warfarinem	klinicky nevýznamná	$\geq 6,0$
Fibrinogen [g/L]	$\leq 0,8$	neuvádí se
Antitrombin [%]	≤ 40 (od 1 měsíce věku), ≤ 25 (0-30 dní věku)	klinicky nevýznamná
Hodnocení nátěru periferní krve	přítomnost blastů nebo leukemických promyelocytů přítomnost parazitů nález schistocytů/fragmentocytů $\geq 10/1\,000$ erytrocytů, u transplantovaných $\geq 40/1\,000$ dále individuálně dle zvyklostí laboratoře	

Kritické hodnoty se hlásí při prvním zjištění nebo při náhlé změně některé z výše uvedených hodnot. Kritické hodnoty stanoví lékařský garant odbornosti 818 s ohledem na složení vyšetřovaných pacientů. Tyto hodnoty by neměly být nižší než nejnižší či vyšší než nejvyšší

Kritické hodnoty základních hematologických vyšetření a jejich telefonické hlášení

Doporučení laboratorní sekce České hematologické společnosti ČLS JEP

hodnoty uvedené v tomto doporučení. Lékařský garant laboratoře určuje, které výsledky v kritických hodnotách osobně konzultuje a interpretuje s lékařem, který vzorek na hematologické vyšetření poslal (např. nález blastů a suspektní přítomnost akutní leukemie; hyperleukocytózu; těžkou anémii a trombocytopenii; extrémní trombocytózu, podezření na dg. MAHA, DIC; aj.).

Pokud laboratoř zjistí kritický výsledek vyšetření (tj. výsledek, který svědčí o riziku vážného ohrožení zdraví a/nebo života pacienta), doporučujeme postupovat následovně:

- a) neodkladně kontaktovat lékaře/poskytovatele zdravotních služeb, který žádanku o vyšetření vystavil;*
- b) není-li lékař/poskytovatel k zastižení, kontaktovat přímo pacienta, má-li laboratoř (resp. poskytovatel zdravotních služeb, o jehož laboratoř se jedná) na pacienta kontakt;*
- c) pokud nebude zastižen ani pacient, popř. nemá-li laboratoř (resp. poskytovatel) na pacienta kontakt, je možné kontaktovat Policii ČR, a to s tím, že je život a/nebo zdraví pacienta vážně ohroženo a požádat Policii ČR o součinnost s dohledáním pacienta, popř. jeho ošetřujícího lékaře.*

Veškeré pokusy o kontaktování lékaře/poskytovatele zdravotních služeb, pacienta a popř. také Policii ČR doporučujeme náležitě zaznamenat do zdravotnické dokumentace pacienta.

Výše uvedený postup je považován za vhodný též s ohledem na povinnost prevence ve smyslu § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Ve vztahu ke sdělení důvodného podezření na ohrožení života a/nebo zdraví pacienta Policii ČR a žádosti v tomto ohledu o součinnost Policie ČR nespatřujeme porušení povinnosti mlčenlivosti poskytovatele zdravotních služeb, když laboratoř (resp. poskytovatel) v takových případech jedná v zájmu pacienta a pouze v rozsahu nezbytném pro naplnění sledovaného účelu (přijetí opatření k předejití vážného poškození zdraví nebo smrti pacienta) a de facto v rámci poskytování zdravotních služeb (vyjádření Advokátní kancelář Šustek a spol.).

Literatura:

1. Keng, T. B., de la Salle B., Bournier G, et al. Standardization of haematology critical results management in adult: an International Council for Standardization in Haematology, ICSH, survey and recommendations, *Int Jnl Lab Hem*, 2016, 38, s. 457-471
2. Pai M., Moffat K. A., Plumhoff E., Hayward C. P. Critical values in the coagulation laboratory: results of a survey of the North American Specialized Coagulation Laboratory Association, *Am J Clin Pathol*, 2011, 136(6), s. 836-41
3. Zákon o zdravotních službách, č. 372/2011, § 31
4. *Občanský zákoník č. 89/2012 Sb., § 2900 zákona*

Kritické hodnoty základních hematologických vyšetření a jejich telefonické hlášení